

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructæ

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

Paragraphvs VIII [i. e. VII]. De loco Electionis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

Quaestio 316. An non vocatus seu contemptus cogi possit, ut consentiat electioni factae: & num Superior regularis subdito suo prohibere possit, ut non agat de contemptu?

Respondeo ad primum negativè, Gl. in cap. quod sicut. de elect. v. consentire. Idem ad secundum respondent Sigism. dub. 9. num. 7. Donat. p. 3. tr. 4. q. 21. num. 15. & alii, eò quòd, cum jure communi id concessum sit omnibus Ecclesiasticis, & communi totius Ecclesiae consuetudine firmatum; quin & constitutionibus propriis id permillum sit Regularibus, nullus Superior, etiam Generalis, utpote inferior conditore canonum Papà, possit auferre subditis suis hoc jus agendi coram suis Superioribus, si in electionibus contemnuntur. Quod ipsum tamen distinguit Pass. n. 12. 4. admittitque, dum Superior procedit ut Judex, cum ex nulla causa impedire possit, ne elector contemptus agat de contemptu: negat verò, dum Regularis Superior procedit ut Praelatus in vim potestatis, quam habet ex voto obedientiae; sic enim dicitur posse eum ex justa causa imponere silentium a genti de contemptu.

Quaestio 317. Ad quem spectet probare, num aliquis contemptus, vel non contemptus fuerit?

Respondeo: onus probandi se vocatum non esse, non incumbit asserenti se contemptum, sed est Electorum, vel vocantis probare, illum citatum & monitum esse; cum praesumptio stet pro eo, qui habet jus interessendi electioni, & non interfuit, ut censetur ideo non interfuisse, quia non fuit vocatus; cum non praesumatur quis negligere, quod sui juris est, Gl. Abb. Bald. in c. quod sicut. de elect. Barb. ibid. n. 7. citans Felin. Tirag. Surd. Mascard. Menoch. &c. Pass. num. 126.

2. Ad probandum autem, eum vocatum esse, sufficit dictum nuncii jurati, affirmantis se illum vocasse (saltem ut hoc limitat Biach. p. 3. c. 11. n. 3. ubi constat de commissione ei data) Gratian. discip. forens. c. 502. num. 14. Boer. in addit. ad c. quod sicut. Castell. c. 8. num. 18. Lavor. loc. cit. num. 20. Barb. de jure Eccl. l. 1. c. 19. num. 95. unde Pass. num. 127. ait, non esse credendum Barboza, dum ad c. bona. 23. de elect. dicit; quòd nuncio non creditur.

Quaestio 318. An ad evitandam actionem de contemptu, sufficiat probare, quòd Praefes ex parte sua bona fide modo consueto vocaverit vocandum, licet hic re ipsa vocatus non fuerit; eò quòd vel litera ex malitia ab aliquo intercepta fuerint, vel casu perierint, vel nuncius corruptus pecunia non vocaverit, etsi is dicat, se vocasse?

Respondeo affirmativè. Pass. num. 129. in isto enim casu talis non est contemptus ab Electoribus, adeoque nec passus ab eis injuriam. Neque tenentur ad hoc electores, ut citatio perveniat ad citatum, sed solum ad hoc, ut ex eorum culpa non sit, quòd ea non perveniat ad citatum. Ex eo autem, quòd talis non vocatus in hoc casu agere possit contra iniquum detentorem literarum vel nuncium, non potest agere contra electionem, vel etiam Electores inculpato.

Quaestio 319. An dum ad instantiam contempti cassatur electio, ea devolvatur ad Superiorem?

Respondeo negativè, sed pertinebit ad eosdem electores, accedentibus iis, qui fuerunt contempti. Lavor. cit. c. 17. n. 18. Biach. p. 3. c. 7. Tholof. c. 14. num. 5. apud Pass. num. 125.

PARAGRAPHVS VII.

De loco Electionis.

Quaestio 320. In quo loco fieri debeat electio?

Respondeo primò: debere fieri ab Electoribus in uno loco congregatis, juxta c. cum jurata. h. t. & juxta generalem regulam traditam c. auditis. h. t. & l. 2. de decurionibus, Gl. in l. sicut. ff. quòd cujuscunque. univers. nomine. &c. quòd actus universitatis gerendus ab illius membris, ut communitatem seu collegium constituunt, non possit expediri ab iis singulariter, seu seorsim consensum praestantibus; sed necesse sit, ut collegialiter congregati consentiant, ita ut aliàs actus sit nullus. Abb. in cit. c. auditis. n. 8. Tholof. tr. de Elect. c. 15. n. 14.

2. Respondeo secundò de jure communi praescindendo à contraria consuetudine, electio debet fieri in Ecclesia viduata sponso suo, hoc est, si Episcopalis, in Cathedrali, c. quòd sicut. h. t. si alterius Praelati, in ejus Ecclesia; nec potest Praefes electionis, aut pars major Electorum minorem cogere ad alibi eligendum sine justa & publica, seu communi causa. Pass. c. 12. n. 6. & num. 10. Perinde autem est, si fiat in Choro, si in nave illius, c. cum nobis. h. t. si in sacristia, si in domo capitulari. c. cum terra. h. t. si in quocunque alio loco honesto intra ambitum seu fines propriae Ecclesiae. c. quòd fronte. de appellat. Biach. p. 3. c. 12. num. 1. Sigism. dub. 15. num. 2. Castell. de elect. c. 6. num. 1. Pass. loc. cit. num. 2.

3. Respondeo tertio: ex causa rationabili & publica, qualis v. g. esset, dum periculum immineret libertati electionis, vel dum grassaretur vehementer ibi pestis (secus est, si causa sit privata aliorum, etiam si esset ipsius Praefidis, aut etiam majoris partis Electorum, adeoque non tenentur tunc pars minor adire locum ab iis extra Ecclesiam determinatum; sed justè ab eo appellare possit. Pass. cit. num. 6.) potest quoque fieri extra Ecclesiam viduata sine, in quocunque loco Clericis honesto; dicitur enim cit. c. quòd sicut. si fieri potest, habenda in propria Ecclesia. ibid. Barb. & de jure Eccl. l. 1. c. 19. num. 178. & AA. paulò ante citati. Quinimo ex causa rationabili, & communi, v. g. dum locus intra ambitum Ecclesiae, vel aliàs consuetus non est tutus, potest minor pars, imò unus solus, cogere alios ad alium locum eligendum. Abb. c. bona. de elect. num. 1. Pass. num. 6. Quòd si verò sola major communitas suaderet electionem fieri extra propriam Ecclesiam, ait Pirh. de elect. sect. 5. n. 243. ex Laym. de elect. q. 33. duas partes capitularium convenire debere ad hoc statuendum, & quem locum major pars istarum duarum partium designarit (intellige, modò is sit conveniens, tutus, honestus) ad illum alios teneri accedere.

4. Quarto: ubi non est consuetus locus habenda electionis, aut ea in loco consueto haberi nequit, pertinebit ad Praesidem, seu eum, ad quem spectat

spectat convocare electores; determinatio loci; cum hæc intrinsecè connexa sit convocationi. Pass. num. 6. De cætero, dum questio est de loco loci consueti & ordinarii, nimirum de loco intra ambitum Ecclesiæ viduata existente, liberum est præfidi electionis, majore parte vocalium non repugante, quemcunque locum determinare, ad quem omnes teneantur accedere. Pass. num. 7.

5. Respondeo quintò: quod si per mortem Prælati plures viduata sint Ecclesiæ, penes quas simul est electio unius successoris; dum neque lex aut statutum, nec consuetudo determinat, in qua earum, aut ubi habenda electio, minor pars accedere debet ad locum (si is tutus est) majoris partis, intelligendo hanc vel majorem tantum in numero, sed in dignitate, dum una Ecclesiæ est altera dignior; alias conveniendum ad locum communem, ab eo, cujus est convocare Electores de consensu majoris partis vocalium, hoc est, majoris partis dictarum Ecclesiarum (singulis Ecclesiis, si hæc omnes ad hoc personaliter simul convenire nequeant, seorsim in suis Capitulis de hoc statutibus) determinatum. Pass. num. 8.

Questio 321. Num Electio facta sine rationabili causa extra fines Ecclesiæ propria, vel locum alias consuetum, sit ipso jure irrita, vel saltem per sententiam irritanda?

1. Respondeo primò: si locus de cætero est honestus, non est ipso jure irrita; quia locus non est de substantiâ electionis. Barb. de jure Eccl. l. 1. c. 9. num. 176. Sigisfin. d. 15. num. 4. Ragg. cent. 2. dub. 190. num. 1. Passer. cit. c. 12. num. 12. & ab eo cit. Tamb. cit. c. 12. num. 1. contra Gl. in c. 1. dist. 23. v. fieri in urbe. Excipe tamen electionem Papæ, quæ facta extra conclavem est nulla, juxta c. ubi periculum. h. r. in 6. & Bullam Greg. XV. Æterni Patris. Sylv. Tabien. Donat. apud Pass. num. 4. cit. c. 12.

2. Respondeo secundò: sed neque tunc est jure irritanda. Tabien. Pass. loc. cit. & alii contra Laym. in c. cum inter. h. r. num. 1. & Pirh. loc. cit. num. 242. Cum neque hoc ullibi in jure expressum reperitur; nam c. cum terra. b. r. nullus locus electioni Episcopali determinatur, sed solum dicitur, ut Electores in unum locum conveniant. c. quod sicut. h. r. dicens: si fieri possit, electionem habendam in Ecclesiâ; solum loquitur de electione Episcopi, (quamvis nec hanc necessariò juxta canones faciendam esse in Ecclesiâ, dicat Pass. n. 13. ubi tamen addit, in electione Episcoporum difficilius salvâ honestate simpliciter reperiri locum, in quo præter consuetudinem, seu absolūtè præter ambitum Ecclesiæ Cathedralis ea fieri possit) à qua non valet argumentum ad alias electiones; adeoque id solum juxta canones est necessarium, ut locus sit conveniens tam dignitati, ad quam quis eligitur, quam ipsi eligentibus. Pass. num. 12. & 13. Nec obstat consuetudo; quia in istis, ubi parum vel nihil interest, ut actus fiat hic vel alibi, & consuetudo fundatur ferè in sola aliqua majore commoditate, absque eo, quod inducentes eam intendant inducere obligationem talis consuetudinis, parum aut nihil obligant. Pass. ibid. unde etiam ait, se non videre, cur eligere etiam sine causa extra Ecclesiâ, vel alium locum consuetum, honestum tamen & convenientem, sit peccatum grave, vel etiam, unde eligere extra locum consuetum, intra tamen ambitum Ecclesiæ, sit peccatum leve.

3. Respondeo tertio: si tamen locus ille non foret honestus aut conveniens, v. g. pro electione Ecclesiastica domus aliqua secularis, vel aula secularis Principis (nisi fortè ubi & hæc eligeretur tanquam protegentis electionem, & nullatenus se ei immiscerentis. Pass. num. 15.) electio esset cassanda, utpote facta contra canones, id maximè prohibentes. cit. c. quâ fronte. Pass. num. 14. factum enim contra legem non debet habere firmitatem. reg. quod contra jus. de reg. juris in 6. An verò electio facta in loco inhonesto sit peccatum mortale, necne, mensurandum est ex qualitate inhonestatis loci, quæ potest esse levis.

Questio 322. An teneat Electio facta in loco interdicto?

Respondeo affirmativè; interdictum enim suspendit solum, & prohibet officiorum divinarum & sacramentorum quorundam usum; non verò obligationes & contractus, quales quid est eligere. Abb. in c. 1. de post. num. 33. ibidem. Bald. num. 2. Barb. loc. cit. num. 177. Ragg. loc. cit. num. 3. Lavor. c. 18. num. 6. Castell. c. 6. num. 12. Pass. num. 16. cum communi DD. Verumque id ipsum est, etiam de electione Pontificis; etsi enim ea prohibeatur fieri in loco interdicto cit. c. ubi periculum, adeoque in ea fiat illicitè, non tamen in eo facta valorem suum admittit. Gloss. in cit. c. Abb. loc. cit. Pass. num. 17.

Questio 323. An, & qua electio habita in locis occultis sit clandestina, & num propterea ipso jure nulla?

1. Respondeo primò: tractatus secretos institutos in locis abditis, à minore etiam parte, vel paucis Electorum de eligendo amico, concive, aliave certa persona, per se malos non esse, modò persona illa amica vel concivis sit, quoque dignior vel æque digna. Pass. num. 21. Sed neque dici possunt electio clandestina; cum electio constituatur non per consensum de futuro, qualis datur in dictis conventiculis; sed per consensum, qui præbetur in scrutinio absolutus & de presenti, per verbum *eligo* expressus, Pass. ibid. contra Ragg. p. 3. dub. 152. n. 3.

2. Respondeo secundò: formalem electionem factam in loco secretissimo & abdito, occultissimè convocatis Electoribus ex hoc non esse irritam, nec irritandam; quia id fieri nullibi nequidem vetatur; imò locus, quo securior, eò aptior servando in electione canonica secreto. Neque etiam ex hoc dici clandestinam; non enim fit clam, quod fit coram electoribus simul sub legitimo capite congregatis, etsi fiat clam respectu extraneorum, quod ipsum fieri jura potiùs præcipiunt. Pass. num. 19.

3. Respondeo tertio: electionem factam in cameris privatis per occultâ conventicula ab aliquibus tantum Electoribus dici quidem posse clandestinam; non tam ex eo, quod fiat in locis occultis; sed quod fiat clam cæteris Electoribus, similiter esse irritam ipso jure vel irritandam, non ex priore illo, sed ex posteriore hoc capite; quia nimirum, vel non interfuit major pars Electorum, aut numerus sufficiens ad hoc, ut sit Collegium Electorum, ex quo quis eligi valeat: vel contempti solum fuerunt aliqui.

4. Respondeo quartò: electionem ex hoc quoque dici clandestinam, quod in ea non publicetur scrutinium, vel quod communis electio non fiat publi-

publicè; & hinc esse irritam, siue de cætero fiat in locis occultis, siue in publico & consueto. Pass. num. 19. & 23.

5. Respondeo quintò: eam magis propriè in iure dici, & reprobari electionem clandestinam, quæ ita secretò custoditur ab electoribus, ut minime Clero, populo, aut communitati publicetur. *c. quia propter. h. r. Gl. ibid. v. clandestinas. Biax. p. 3. s. 37. Pass. num. 21.* Verum etsi jus electionem in hoc sensu clandestinam reprobet, & præcipiat electionem publicari, ubi ea tamen non publicatur, nisi aliunde vitium habeat, neque est iure irrita, neque irritanda (licet clandestinitas hæc sit tollenda ante confirmationem, ad quod sufficere, si confirmator ipse electionem publicet, nec ad actum confirmationis procedat, nisi citatis vel monitis interesse habentibus in confirmatione; cum enim per electionem legitime factam sit acquisitum jus electo, ipso hoc suo iure non est privandus sine sua culpa. Lavor. c. 19. num. 93. Pass. num. 23. citans Innoc. & Jo. And. contra Abb. Hostiens. Gl. in c. unicam, ut Eccles. benef. & alios, quorum tamen plures, dum docent clandestinam electionem esse irritam, intelligunt illam, quæ non est collegialiter facta; sed privatim & divisim per privatas subscriptiones & suffragia, & occulta conventicula. Barb. ad cap. licet. 8. q. 1. apud Pass. num. 23. qui etiam num. 25. observat ipsam quoque electionem communem, quæ publicato scrutinio fit ab uno nomine totius Capituli, dici etiam publicationem electionis, & hanc indubitato esse de substantia, & forma electionis, adeoque absque ea electionem esse iure ipso nullam; scèus verò illam publicationem, quæ post priorem illam factam sit extra Capitulum Clero, populo vel conventui.

6. Respondeo denique: sed neque hæc posterior publicatio electionis ita est necessaria, seu præcepta fieri, ut ex necessitate aliqua, v. g. ad vitandum grave scandalum non liceat eam differre, usque dum confirmator vel alius quidam competens Superior admoneri possit, ut juxta ejus consilium & mandatum vel publicari, vel magis abscondi ad tempus possit. ita ferè Pass. num. 30.

PARAGRAPHVS VIII.

De tempore Electionis.

Questio 324. Num, Ecclesiâ necdum viduatâ sponso seu Prelato suo, eligi possit successor, aut saltem institui tractatus de eo eligendo?

1. Respondeo ad primum negativè cum communi & certa. *c. bona. 36. & c. quia propter. h. r.*

2. Respondeo ad secundum: tractatum collegialem, & canonicum Ecclesiâ nondum viduatâ habitum de novo prelato ei providendo, vel aliquo spectante ad electionem esse nullum, etiam si infirmitas prelato sit planè desperata. *cit. c. bona. ibidem. Abb. num. 2. Biax. p. 3. c. 3. num. 1. Pass. c. 13. num. 9.* Ipsa quoque citatio facta vivente prelato nulla est, ita, ut immediatè etiam post mortuo prelato, ea nunquam convalescat, sed opus sit novâ citatione. *c. bona. Pass. num. 11.* Quinimo ipsa post talem tractatum subsecuta dein electio, mortuo jam prelato, etiam non sit irrita, est tamen irritanda. Abb. & Biax.

ll. cit. Pass. num. 10. Quod tamen etiam intelligendum non est de ea electione, quæ non eligitur is, pro quo tractatum ante mortem prelato, sed alius, vel quæ non habetur in vi alicujus conclusi in illo tractatu. Biax. & Pass. *ibidem.* Item intelligendum non est de tractatu merè consultivo, & nullius spectantis ad electionem definitivo; talem enim tractatum nequidem prohibitum esse, tenent Abb. *loc. cit. num. 12. Biax. num. 2. Laym. de electione. c. 4. q. 13.* Quamvis dicat Pass. num. 12. negari non posse, esse aliquam inhonestatem, vivente adhuc Prelato, tractare collegialiter de successore, etiam nihil deliberando, si non sit aliqua necessitas.

Questio 325. A quo momento vacare censetur Prelatura?

1. Respondeo primò in genere: duobus modis viduari & vacare Ecclesiam, nempe per mortem naturalem, & moralem (dum nimirum Prelatus sit professus in Religione) & per absolutionem Superioris, ubi ea notificata est; ad hæc enim reducitur quoque modus ille vacationis, dum, ubi prelatura temporales sunt, ea vacant tempore, quo Prelatus complet officium; nam & tunc Prelatus à jure manet absolutus. Et licet dicatur Ecclesia viduari modo triplici, adhuc in vivis existente Prelato, juxta *c. inter corporalia. de translatione Episcoporum.* nimirum per translationem illius ad aliam Ecclesiam, per ejus cessionem, & depositionem; vacat tamen quamprimum, & non ante, quam unusquisque harum modorum completus est per absolutionem.

2. Sic completur translatio Episcopi alteriusve Prelati, dum hic volens transfertur, vel etiam dum hic non volens transfertur (scilicet in eo casu, ubi Superior potest Prelatum etiam invitum de una ad aliam Prelaturam transferre) ab eo puncto temporis, quo absolvitur à priore prelatura per Superiorem, v. g. Episcopus in Consistorio Sanctitatis suæ, etiam ante expeditionem literarum Apostolicarum, vel adeptam possessionem secundæ Ecclesiæ, ita ut, ubi hujus absolutionis notitiam habuerit Episcopus, etiam ex testimonio, seu documento secretarii sacri Collegii, illic teneatur abstinere ab exercitio ordinariæ jurisdictionis, eaque transeat in Capitulum, tanquam sede vacante, juxta declarationem S. Congregationis Card. negotiis Episcoporum præpositæ, quàm dictis verbis recitat Barb. ad c. 1. de transl. Episcoporum. num. 5.

3. Aliàs verò dum prelatus non deserit volens priorem Ecclesiam, absolviturque non nisi sub conditione futuri consensûs illius, ab eo puncto, quo post absolutionem in eam consentit. Similiter completur depositio ab eo tempore, quo Superior prelatum in poenam absolvit à prelatura, seu deponit, aut depositum declarat, ita tamen, ut, ubi iusta appellatio locum habet, effectus hic depositionis, scilicet vacatio suspendatur, donec sententia transeat in judicatum. Pass. *cit. c. 13. num. 4. & 5.* Quin etiam ut, si depositus à Papa ab eodem dein restituatur ante factam electionem novi successoris, hæc subsecuta sit nulla; quia facta sede non vacante, si tamen restituatur post factam electionem, hæc valida sit, & non cassanda; quia facta legitime sede vacante, nisi tamen in restitutione appolita clausula decreti irritantis: etiam de præterito, quidquid in contrarium jam factum est; vi enim illius plenitudine potestatis tunc Papa factam electionem,